

ע"פ 8487/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 8487/15

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט מ' מזוז

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו בת"פ 14-11-27548 שניתן ביום 18.11.2015 על
ידי כב' השופט הבכיר צבי גורפינקל

תאריך הישיבה: ג' בתשרי התשע"ז (5.10.2016)

בשם המערער: עו"ד ירוסלב מץ; עו"ד צאלה ישמח

בשם המשיבה: עו"ד עודד ציון
בשם שירות המבחן: הגב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט צ' זילברטל:

ערעור על גזר דינו מיום 18.11.2015 של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט הבכיר צ' גורפינקל) בת"פ 27548-11-14, בגדרו נגזרו על המערער, בין היתר, 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 19.3.2015 הורשע המערער, יליד 1995 וכבן 18 שנים ו-7 חודשים במועד ביצוע העבירות, על-יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), ובביצוע עבירה של שוד מזוין לפי סעיף 402(ב) לחוק. כתב האישום המתוקן הוגש נגד ארבעה נאשמים, שהמערער הוא הראשון ביניהם - הנאשם השני, אחיו של המערער, היה קטין בעת ביצוע העבירות; הנאשם השלישי היה גם הוא קטין באותה עת; והנאשם הרביעי היה בן 22 שנים במועד ביצוע העבירות (להלן ובהתאמה: נאשם 2; נאשם 3; נאשם 4. המערער ונאשמים 2-4 יכוננו להלן במקובץ הנאשמים או ארבעת הנאשמים).

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשמים קשרו קשר לביצוע פשע בכך שתכננו לבצע שוד של נהג מונית ולגנוב את המונית. במסגרת התכנון המקדים, ובהתאם לחלוקת תפקידים שקבעו, הגיעו המערער ונאשם 3 לתל אביב ביום 1.3.2014 בשעת לילה. השניים סימנו למונית חולפת לעצור, ביקשו מנהג המונית (להלן: המתלונן) להסיעם לנקודה המצויה באזור תעשייה מבודד שתואמה מראש בין ארבעת הנאשמים (להלן: היעד), ועלו על המונית, כשהמערער יושב בסמוך לנהג ונאשם 3 יושב במושב האחורי. המתלונן אמר למערער שעלות הנסיעה היא 70 ש"ח, והאחרון השיב, כפי שתוכנן מראש, שיש ברשותו 30 ש"ח בלבד ושישלם למתלונן את היתרה באמצעות חבר כשיגיעו ליעד. במהלך הנסיעה התקשר המערער לנאשם 4 והודיע לו שהם בדרכם ליעד.

סמוך לשעה 23:15 הגיעה המונית ליעד. המערער יצא מהמונית באומרו כי הוא יוצא להביא את הכסף מחבר, בעוד נאשם 3 נותר לשבת במונית. בהמשך, יצא המתלונן מהמונית כדי לבדוק לאן הלך המערער - ובשלב זה שדדו אותו הנאשמים יחדיו, כמתואר להלן. תחילה, נאשם 4 שאל את המתלונן כמה כסף מגיע לו והמתלונן השיב לו, אז הצמיד נאשם 4 חפץ דמוי אקדח לראשו של המתלונן, איים עליו שאם יתנגד הוא ירה בו, והפילו על הקרקע. בעוד המתלונן על הקרקע, הצטרף המערער ותקף אותו. לאחר מכן הובילו המערער ונאשם 4 את המתלונן לשדה המצוי בקרבת מקום, קשרו את ידיו מאחורי גבו, והמשיכו להכותו. נאשם 4 גנב את רכבו והחל לנסוע מהמקום, בעוד המערער ונאשמים 2-3 נותרו לשמור על המתלונן. כאשר זיהו כי המשטרה, שהוזעקה על-ידי עוברי אורח, קרבה למקום, נמלטו השלושה, בעוד הם מותירים את המתלונן קשור וחבול. סיכומם של המעשים המתוארים בכתב האישום הוא שהנאשמים שדדו את המתלונן, בצוותא חדא, באמצעות נשק ובאלימות חמורה, גנבו את רכבו, שני טלפונים ניידים, וכן 3,000 ש"ח במזומן שהיו ברשותו ובמונית. כתוצאה מן המעשים המתוארים נגרמו למתלונן חבלות בפניו, ברגליו ובידיו, נפיחות וצרור דם (הֶמָטוּמָה) בעין ימין, וכן חבלה באוזן ימין.

3. על-יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן, הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער. נוכח העובדה כי בעת ביצוע המעשים היה בן פחות מ-21 שנים, הורה בית המשפט על עריכת תסקיר בעניינו. בתסקיר מיום 24.6.2015 תואר הרקע האישי המורכב של המערער, שסובל מזה שנים מהפרעת קשב וריכוז ומקשיים התנהגותיים, וטופל תרופתית לסירוגין. צוין, כי לאורך שנות ילדותו ובגרותו לא זכה לתמיכה משפחתית והכוונה הורית מספקת, וכי המשפחה סבלה

מחוסר יציבות כלכלית בעקבות התמכרות האב להימורים. נוכח נסיבות אלה, ועל-מנת להשתלב במעגל העבודה ולסייע כלכלית לבני משפחתו, הפסיק המערער את לימודיו בתום 11 שנות לימוד. עוד צוין כי למערער היסטוריה עבריינית הכוללת הליך בבית משפט לנוער שהסתיים ללא הרשעה בשנת 2012 בגין ביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון ושב"ל", והרשעה משנת 2013 בעבירות דומות בגינה נדון להתחייבות להימנע מעבירות מסוג זה ולפסילת רישיון נהיגה. שירות המבחן תיאר את קשייו של המערער להפנים את ההשלכות הקשות של מעשיו ולגלות אמפתיה כלפי המתלונן. הגם שכך, הודגש כי המערער נטל אחריות למעשיו וביטא נכונות ראשונית לבחון את דפוסי התנהגותו ולהשתלב במסגרת טיפולית בשירות המבחן בהתאם לצרכיו. נוכח האמור, הומלץ לדחות את הדיון בעניינו בשלושה חודשים, במהלכם ישולב בקבוצה טיפולית ייעודית.

4. המלצה זו התקבלה בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 28.6.2015, ובהתאם נערך בחלוף מספר חודשים תסקיר משלים בעניינו של המערער, בהתבסס, בין היתר, על השתתפותו בקבוצת עצורי בית בשירות המבחן במהלך אותם חודשים. יצוין, כי במהלך התקופה עבר המערער ניתוח להוצאת גידול סרטני שהתגלה בגופו, והושם תחת מעקב רפואי אינטנסיבי. בתסקיר המשלים הודגש כי לראשונה החל המערער בתהליך של התבוננות פנימית ומודעות לרגשותיו וקשייו, החל להבין את חומרת העבירות שביצע והביע מוטיבציה להתמיד בתהליך הטיפול. עוד צוין, כי ההליכים המשפטיים בעניינו מהווים בעיניו גורם מרתיע ומציב גבול, באופן שיש בו כדי להפחית את הסיכון להישנות עבירות בעתיד. בנוסף, שירות המבחן העריך כי מאסר מאחורי סורג ובריח עלול לפגוע בסיכויי שיקומו של המערער ואף להוביל להידרדרות במצבו. בשים לב לכל האמור, הומלץ על מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, ולצד זאת קביעת צו מבחן למשך 18 חודשים, מאסר על-תנאי ופיצוי למתלונן.

5. ביום 18.11.2015 גזר בית המשפט המחוזי על המערער 24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו החל מיום 5.11.2014 ועד 17.12.2014; 18 חודשי מאסר על-תנאי, אותם ירצה אם יעבור עבירת שוד במשך שלוש שנים ממועד שחרורו; 12 חודשי מאסר על-תנאי, אותם ירצה אם יעבור עבירה של אלימות כלפי אדם אחר שתוצאתה חבלה במשך שלוש שנים ממועד שחרורו; ותשלום פיצוי למתלונן בסך של 5,000 ש"ח. בגזר הדין הודגשה חומרת מעשיו של המערער, אשר, בצוותא עם יתר הנאשמים, ביצע שוד תוך גילויי אלימות הגובלים באכזריות. תוארה גם שכיחותה ומסוכנותה של תופעת שוד נהגי המוניות, והחשיבות להרתיע עבריינים מביצוע מעשים דומים, ולהגן על הנהגים מפני שוד ותקיפה אלימה. בנסיבות העניין מצא בית המשפט שלא ניתן להסתפק במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, אלא יש להטיל עונש מאסר בפועל. נוכח האמור, נקבע כי מתחם העונש הראוי נע בין 24 ל-48 חודשי מאסר.

בבואו לקבוע את עונשו של המערער הביא בית המשפט במניין שיקוליו את גילו הצעיר, את האינטרס שבשיקומו ואת העובדה שהודה במעשיו ואף סייע לחשוף את חלקם של הנאשמים האחרים בפרשה. בנוגע למצבו הרפואי, צוין כי נכון לחודש אוקטובר 2015 מצבו אובחן כטוב והוא אינו נזקק לטיפולים נוספים אלא למעקב רפואי בלבד. נוכח כל זאת, וכן בשים לב להמלצת שירות המבחן, נקבע עונש מאסר בפועל בן 24 חודשים, בתוספת יתר רכיבי העונש שפורטו לעיל. לשלמות התמונה יצוין, כי ביום 26.10.2015, עובר למתן גזר הדין בעניינו של המערער, נגזר דינו של נאשם 4, שהורשע באותן העבירות. בהתאם להסדר הטיעון בעניינו של נאשם 4, אשר להבדיל מההסדר בעניינו של המערער כלל גם הסדר לעונש, נגזרו על נאשם 4, בין היתר, 33 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וזאת במצטבר לעונש מאסר בן מספר שנים שהוטל עליו בתיק אחר.

6. המערער הגיש ערעור על גזר הדין, ובצדו בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל עד למתן פסק דין בערעור. בשם לב, בין היתר, למצבו הרפואי של המערער, התקבלה הבקשה לעיכוב ביצוע בהחלטת בית משפט זה (השופט ס'ג'ובראן) מיום 14.12.2015, וזאת בכפוף להותרת הערבויות והתנאים שנקבעו קודם לכן על-ידי בית המשפט המחוזי, הכוללים פיקוח אלקטרוני.

7. עובר לדיון בערעור הוגשה בקשה מטעם שירות המבחן לפתיחת חלונות בפיקוח האלקטרוני לצורך השתתפות המערער בפגישות קבוצה טיפולית, והוחלט כי הבקשה תידון במסגרת הערעור. בהמשך, המערער הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה זו, ובשם לב למועד הצפוי לדיון בערעור נקבע בשנית כי הבקשה תידון במסגרת הדיון בערעור. לקראת הדיון, הוגש תסקיר משלים, בו צוין כי בחלוף הזמן נראתה אצל המערער הבעת חרטה והתייחסות רצינית לפגיעה הקשה שנגרמה למתלונן. תואר כי המערער מורתע מן ההליך המשפטי בעניינו, ממוקד בטיפוליו הרפואיים, הרחיק עצמו מחברה שולית, ולא נפתחו נגדו תיקים נוספים במהלך התקופה הממושכת בה הוא נתון בפיקוח אלקטרוני. לרקע האמור, הוערך כי המערער מתאים להמשך טיפול במסגרת קבוצה ייעודית לתחום האלימות, והומלץ לדחות את הדיון בעניינו במספר חודשים ולשלב בקבוצה מתאימה.

הערעור

8. המערער משיג על חומרת העונש אך ביחס לרכיב המאסר בפועל, כאשר לטענתו שגה בית המשפט המחוזי באופן בו יישם את הוראות החוק בעניין שיקול הדעת בענישה. המערער תוקף הן את שלב קביעת מתחם העונש והן את שלב קביעת העונש בתוך המתחם, וטוען, בין היתר, כי בית המשפט המחוזי נמנע מקיום דיון מעמיק בשני השלבים, ובכך הקשה על העמדת גזר הדין במבחן הביקורת. לגופו של עניין, נטען כי שגה בית המשפט משלא נתן משקל מספק לכך שהמערער הוא "בגיר צעיר". לעניין קביעת מתחם העונש ההולם, נטען שנכון היה לקבוע רף תחתון נמוך יותר, נוכח קיומן של נסיבות המעידות שהמערער לא הבין את משמעות מעשיו או לא יכול היה להימנע מהם, וזאת בהתאם להנחיית סעיפים 40ט(א)(6) ו-40ט(א)(7) לחוק; וכן בשל הענישה הנוהגת במקרים דומים. על כן, לשיטת המערער, יש להעמיד את הרף התחתון של המתחם על עונש הניתן לריצוי בדרך של עבודות שירות, או, לחלופין, על 12 חודשי מאסר בפועל לכל היותר.

לעניין קביעת העונש בתוך המתחם, המערער גורס ששיתוף הפעולה שלו במסגרת ההליך, לקיחת האחריות והבעת החרטה על המעשים, וכן מצבו הבריאותי - כל אלה הן נסיבות שבכוחן להצדיק, כשלעצמן, את מיקום עונשו ברף התחתון של "כל מתחם עונש הולם שייקבע". מעבר לכך, נטען כי טעה בית המשפט המחוזי בכך שלא ייחס משקל משמעותי דיו לנסיבות נוספות, בדגש על גילו הצעיר, הפוטנציאל השיקומי שלו והחשש שעלה בתסקיר המשלים מפני גרסיה בהליך הטיפול אם יקבע עונש לריצוי מאחורי סורג ובריח. לבסוף, נוכח המוטיבציה הכנה שהביע כלפי המשך תהליך השיקום, ראוי היה, לטענת המערער, לבכר את האינטרס האישי והשיקומי על פני האינטרס הציבורי ושיקולי הגמול וההרתעה, ולחרוג לקולא ממתחם העונש שנקבע, וזאת בהתאם להוראת סעיף 40ד(א) לחוק, ובהינתן שקיים "סיכוי של ממש" לשיקום. נוכח כל האמור, מבקש המערער שייקבע עונש הניתן לריצוי בדרך של עבודות שירות חלף עונש המאסר בפועל, וכן שהוא יועמד בפיקוח של שירות המבחן לתקופה של 18 חודשים, על-מנת שיוכל להמשיך בדרך השיקומית.

9. בדיון בערעור שב וטען בא-כוח המערער כי הקביעות בעניין העונש כמו גם בעניין מתחם העונש הן שגויות. כמו כן, התייחס לגזרי הדין שניתנו בינתיים בעניינם של הנאשמים 2 ו-3, בהם הושתו, בין היתר, 3 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות על נאשם 2, ו-150 שעות שירות לטובת הציבור על נאשם 3. לטענת בא-כוח המערער, הגם שהיו קטינים בעת ביצוע המעשים, הפער בין העונשים הקלים שנגזרו על נאשמים 2-3 לבין העונש שנגזר על המערער אינו מוצדק.

מנגד, בא-כוח המשיבה סמך ידיו על גזר הדין נשוא הערעור, בהדגישו פעם נוספת שמדובר בשוד אלים שביצעו ארבעת הנאשמים, ושחלקו של המערער הן בתכנון העבירה הן במעשי האלימות היה משמעותי. נטען כי העונש שנקבע הולם את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, וסופקו תימוכין מן הפסיקה לטענה זו. כמו כן, ביקש בא-כוח המשיבה לחלוק על הטענות בעניין גילו של המערער והפערים הלכאוריים בהבנתו את מעשיו, בהבהירו כי לדידו המערער אכן הבין את טיב המעשים. עוד נטען, כי אף הטענות בנוגע לקיומו של פער לא סביר בין עונשו של המערער לבין עונשם של שני הנאשמים שהיו קטינים בעת ביצוע המעשים, דינן להידחות, בשל פער הגילאים.

דיון והכרעה

10. לאחר העיון בנימוקי הערעור ובתסקיר המשלים, ושמיעת טענות הצדדים בדיון שנערך בפנינו, באנו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

ערכאת הערעור תידרש להתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית אך במקרים נדירים, מקום בו נפלה בגדר הדין טעות מהותית, או כשגזר הדין חורג ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (אלמליח נ' מדינת ישראל (22.12.2015); גרידיש נ' מדינת ישראל (13.5.2015); אבו ליל נ' מדינת ישראל (17.6.2014)); כהן נ' מדינת ישראל (29.5.2014)). כפי שיבואר להלן, גזר הדין נשוא הערעור אינו נמנה על אותם מקרים חריגים המצריכים התערבות.

11. ראשית, לעניין קביעת מתחם העונש ההולם. כפי שתואר, בית המשפט המחוזי מצא לנכון להעמיד את המתחם על 24 עד 48 חודשי מאסר בפועל, ואילו לדעת המערער ראוי היה לקבוע רף תחתון נמוך יותר למתחם. תחילה, ראוי להדגיש כי מדובר במעשים חמורים, פרי תכנון מראש שתכננו המערער ויתר הנאשמים, ואשר כללו מעשי אלימות הגובלים באכזריות והביאו לפגיעה קשה במתלונן. המערער טוען שתסקירי המבחן בעניינו מעוררים ספק בנוגע ליכולתו להבין את מעשיו ולהימנע מהם, וזאת בהתאם להוראות סעיפים 40ט(א)(6) ו-40ט(א)(7) לחוק. אולם, עיון בגזר הדין מעיד כי בית המשפט המחוזי אכן הביא במניין שיקוליו את התרשמות שירות המבחן לעניין דפוסי אישיותו של המערער, כפי שתוארה בתסקירי המבחן בעניינו, וכן את חומרת המעשים שנעשו ונסיבותיהם – וכל אלה יחדיו הביאו אותו לקבוע את מתחם העונש ההולם הנ"ל. נוכח האמור באנו לידי מסקנה כי מדובר בקביעה הולמת ומאוזנת.

כמו כן, מצאנו כי המתחם שנקבע עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת. המערער מפנה לע"פ 2817/15 דהן נ' מדינת ישראל (1.7.2015), שם הועמד מתחם העונש על 12 עד 36 חודשי מאסר בפועל. יש לציין, שבאותה פרשה הורשעו המערערים בניסיון לביצוע עבירת שוד, ולא בעבירה המושלמת, וככלל דומה שחומרת המעשים ועוצמת

הפגיעה במתלונן באותו המקרה היו נמוכות ביחס למעשים והפגיעות שהתקיימו במקרה שלפנינו. מעבר לכך, נזכיר את מדיניות הענישה המחמירה ביחס לתקיפת נהגי מוניות ו"עובדי לילה". מדובר בתופעה מצערת וחמורה, שבית משפט זה שב ומדגיש משך שנים את חשיבות קביעתו של עונש מאסר משמעותי כדי להילחם בה (ראו, לדוגמה, ע"פ 350/13 בשאראת נ' מדינת ישראל (9.6.2013); ע"פ 3312/12 פלוני נ' מדינת ישראל (2.4.2013); ע"פ 348/12 מדינת ישראל נ' פלוני (26.3.2012); ע"פ 5994/10 אלברט נ' מדינת ישראל (14.2.2011); ע"פ 1885/07 נאיף נ' מדינת ישראל (1.7.2008); ע"פ 8490/04 עבידאת נ' מדינת ישראל (30.6.2005)).

12. שנית, מצאנו כי גם דין של הטענות הנוגעות לקביעת העונש בתוך המתחם להידחות. כאמור, המערער טוען כי חלק מנסיבותיו האישיות שאינן קשורות לביצוע העבירה מצדיקות, בפני עצמן, להעמיד את עונשו על הרף הנמוך ביותר במתחם העונש, וכי לנסיבות נוספות לקולא - בהן גילו הצעיר, הפוטנציאל השיקומי, והחשש מפני מאסר שהובע בתסקיר - לא ניתן אפוא "משקל משמעותי דיו" בעת קביעת העונש. כפי שצוין לעיל, נוכח שלל הנסיבות לקולא בעניינו, נגזר על המערער עונש מאסר בפועל בן 24 חודשים. קרי, העונש אכן הועמד על הרף התחתון של המתחם. משכך, אין ממש בטענה לפיה לא ניתן משקל ראוי לנסיבות לקולא - וזאת מכיוון שלא ניתן לחרוג לקולא ממתחם העונש אך משום שמספר נסיבות מקלות הצטברו יחדיו (אלא רק בשל שיקולי שיקום, כפי שייבחן בהמשך הדברים). לא למותר לשוב ולהדגיש, כי מלאכת קביעת העונש אינה תוצאה של "חיבור וחיסור" של הנסיבות, אלא היא מתבצעת בשים לב למארג מורכב של שיקולים. בתיקון 113 לחוק התווה המחוקק את היחסים בין השיקולים השונים בענישה, ולא, להבדיל, פונקציה מתמטית שניתן להציב בה משתנים ולחשב בפשטות את התוצאה (וראו: ע"פ 5668/13 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 37 לפסק דינו של השופט נ' סולברג (17.3.2016)).

13. שלישית, בנוגע לאפשרות לחרוג לקולא מן המתחם משיקולי שיקום לפי הוראת סעיף 40ד(א) לחוק, לא מצאנו כי נפל פגם בגזר הדין ביחס לסוגיה זו. בית המשפט המחוזי הביא במניין השיקולים לעונש את הפוטנציאל השיקומי של המערער, וכן את עמדת שירות המבחן שהעידה על ניצנים של הבנה וחרטה בקרבו, וחרף זאת מצא כי לא ניתן לותר על עונש מאסר בפועל. המערער הפנה לע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל (12.4.2015), שם התקבל ערעור על חומרת גזר דין במקרה שכלל שוד של נהג מונית, ונמצא כי יש לחרוג לקולא ממתחם העונש נוכח התרשמות בית המשפט כי מדובר ב"מקרה יוצא דופן של הצלחה שיקומית" (שם, בפסקה 1). כן הפנה המערער לע"פ 8344/14 אסור נ' מדינת ישראל (15.3.2015), שגם בו התקבל, באופן חלקי, ערעור על חומרת גזר דין בעבירות אלימות נוכח השיקול השיקומי, ועונש המאסר בפועל הוקל במידת מה. באותו מקרה התרשם בית המשפט מ"תסקירים חיוביים במיוחד" ומ"שינוי משמעותי בהתנהלותם של המערערים" (שם, בפסקה 9). בעניינו, המערער הביע מוטיבציה לשיקום שיש לברך עליה ולקוות שיתמיד בה. עם זאת, וחרף האמור בתסקיר המשלים שהוגש לפנינו, איננו סבורים כי יש מקום, בנסיבות העניין ובשים לב לחומרת המעשים שבוצעו כפי שתוארה לעיל, לסטות מן המתחם שקבע בית המשפט המחוזי, ודי בכך כי השיקול השיקומי נשקל וקיבל ביטוי בהחלטה למקם את העונש, כאמור, ברף התחתון של המתחם.

14. המערער טוען, בנוסף, שלא ניתן משקל ראוי להיותו "בגיר צעיר" בעת ביצוע המעשים - שיקול בעל משקל, לטענתו, על-פי הפסיקה. דא עקא, בגזר הדין צוין במפורש כי במסגרת השיקולים לעונש יש להתחשב בגילו הצעיר של המערער ולראות בו "בגיר צעיר", ואנו סבורים כי שיקול זה אכן הובא במניין שיקוליו של בית המשפט, בין יתר הנסיבות. בהקשר זה, ראוי להדגיש כי אמנם בע"פ 7781 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2013), אליו הפנה המערער, נקבע כי יש מקום להתייחס במסגרת שיקולי הענישה לייחודיותה של קבוצת ה"בגירים הצעירים". עם זאת, בפסיקה מאוחרת יותר

הוטעם כי השיקולים בדבר גילו של הנאשם מוצאים את ביטויים במסגרת השיקולים המותווים בחוק, כגון יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, לרבות בשל גילו (סעיף 40ט(א)(6) ו-(7)), הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו (סעיף 40יא(1)); וכן בשיקולי השיקום (סעיף 40ד(א)). בהתאם, נפסק כי יש לבחון שיקולים אלה בכל מקרה של נאשם "בגיר צעיר" לגופו של המקרה (ראו: פסקה 21 לפסק הדין בע"פ 2420/15 אבטליון נ' מדינת ישראל (29.11.2015), שאף אליו הפנה המערער; וראו גם ע"פ 452/14 דבוש נ' מדינת ישראל (3.4.2014) (להלן: פרשת דבוש)).

בענייננו, גילו הצעיר של המערער בעת ביצוע המעשים נשקל כראוי על-ידי בית המשפט, כחלק ממכלול הנסיבות שהתקיימו בעניינו, לרבות היכולת להבין את מעשיו, הפוטנציאל השיקומי שלו, הודאתו באשמה ומצבו הרפואי. לא מצאנו אפוא כי נדרש לדון בשיקולים אלה מעבר לאמור, וראו לעיל הדין בטענות המערער מכוח סעיפים 40ט(א)(6), 40ט(א)(7) ו-40ד(א) לחוק. יפים בהקשר זה דברים שצוינו בפרשת דבוש, לפיהם "לא בכל מקרה בו קיימים סיכויי שיקום, יוקל העונש שהוטל על הנאשם עד כדי חריגה ממתחם הענישה שנקבע לעבירה שנעברה, גם אם מדובר ב'בגיר צעיר', וגם אם המלצת שירות המבחן מצדדת בהקלה כזו" (פרשת דבוש, לעיל, בפסקה 15).

15. לבסוף, אף בטענותיו של המערער כי גזר הדין נעדר פירוט מספק בנוגע לאופן שקילת השיקולים, לא מצאנו ממש. דומה כי שלל השיקולים והנסיבות שנמנו, הן לחומרה והן לקולא, הובאו בחשבון במסגרת גזר הדין, וכי קביעותיו של בית המשפט המחוזי הן בנוגע למתחם והן בנוגע לעונש אינן בלתי סבירות בנסיבות העניין. גם הפערים בין עונשו של המערער לבין עונשיהם של נאשמים 2-3 לא מורידים ממסקנה זו, וזאת בשים לב הן לפער הגילאים בין הנאשמים 2-3 לבין המערער, והן למידת מעורבותם במעשים, שהייתה פחותה באופן יחסי לעומת מעורבותו של המערער.

16. סוף דבר, אף בשים לב להמלצת שירות המבחן, לנסיבות הנוספות שנמנו, ולמדיניות הענישה הנוהגת - מצאנו כי נגזר על המערער עונש הולם. בהעדר טעמים להתערבותנו בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, דין הערעור שלפנינו להידחות.

המערער יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 30.11.2016 עד השעה 10:00 בבית סוהר ימ"ר ניצן, או על-פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, ז' בחשון התשע"ז (8.11.2016).

שופט

שופט

שופט
